

I

(Aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1622/2006/EÜ,**24. oktoober 2006,****millega kehtestatakse kultuurisündmusega "Euroopa kultuuripealinn" seotud ühenduse meede aastateks 2007 kuni 2019**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 151,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust, ⁽¹⁾toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1419/1999/EÜ ⁽³⁾ kehtestati kultuurisündmusega "Euroopa kultuuripealinn" seotud ühenduse meede aastateks 2005 kuni 2019.

(2) Kultuurisündmuse "Euroopa kultuuripealinn" kuni 2004. aastani saavutatud tulemuste uurimine näitas, et sündmusel on positiivne mõju, kui arvestada massiteabevahendite vastukaja, kultuuri ja turismi arengut ning linnaelanike arusaamist nende linna valimise tähtsusest; meedet on siiski vaja parandada, eelkõige pidades silmas selle pikaajalist mõju kõnealuse linna ja piirkonna kultuurilisele arengule.

(3) Võimaldades linnadel kaasata neid ümbritsevat piirkonda, sh kõiki saari, saab jõuda laiema hulga rahvani ja võimendada sündmuse mõju.

(4) Sündmuse huvirühmad rõhutasid otsuses nr 1419/1999/EÜ sätestatud valikuprotsessi probleeme

ning soovitasid ettepanekuid kontrollida, eelkõige nende Euroopa mõõtme suurendamiseks, konkurentsi soodustamiseks ja valikukomisjoni rolli uueks määratlemiseks.

(5) Euroopa kultuuripealinna olulisus ja mõju tingivad vajaduse kehtestada valiku tegemiseks segamenetlus, mis kaasaks nii riikliku kui ka Euroopa tasandi, ning kehtestada tugev kontroll ja nõustamine riikliku osa kaasamiseks ja Euroopa mõõtme tugevdamiseks.

(6) Sündmuse ettevalmistusetapp on meetme eesmärkidele vastava edu tagamiseks ülioluline.

(7) Meetme Euroopa lisandväärtuse tagamiseks on pärast nimetamist vaja kontrollietappi, mille käigus esiteks hoolitsetakse kultuuriprogrammide kehtestatud kriteeriumide täitmise eest ja teiseks antakse erialast nõu ja abi.

(8) Tuleks luua kuuest riiklikust ja seitsmest Euroopa eksperdist koosnev komisjon; kogu 13 eksperdist koosnev komisjon (valikukomisjon) peaks jälgima valikuetappi kuni linna nimetamiseni; vaid seitse komisjoni Euroopa eksperti (kontrolli- ja nõustamiskomisjon) peaks jälgima kontrollietappi ja andma Euroopa kultuuripealinnadele juhtnõore kontrollietapil kuni sündmuse toimumiseni.

(9) Nii kandidaatlinnade kui ka kultuuripealinnadeks nimetatud linnade toetamiseks ja abistamiseks tuleks avada veebileht "Euroopa kultuuripealinnad" (kandideerimine, valik, rakendamine ja lingid), mida komisjon jooksvalt hooldab ja korrapäraselt ajakohastab.

(10) On tähtis julgustada hea tava levitamist, eelkõige, et tagada meetme Euroopa lisandväärtus. Endiste ametlike Euroopa kultuuripealinnade võrgustikke tuleks seetõttu julgustada võtma edasiviivat rolli oma kogemuste ja parimate tavade jagamisel tulevaste Euroopa kultuuripealinnadega, eelkõige ettevalmistusetapil tehtud vahetuste põhjal.

⁽¹⁾ ELT C 115, 16.5.2006, lk 56.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 5. aprilli 2006. aasta aramus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 25. septembri 2006. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 166, 1.7.1999, lk 1. Otsust on muudetud otsusega nr 649/2005/EÜ (ELT L 117, 4.5.2005, lk 20).

- (11) Oluline on tunnustada programmi kvaliteeti seoses meetme eesmärkide ja kriteeriumidega ja eelkõige seoses Euroopa lisandväärtusega, andes välja rahalise auhinna.
- (12) Kultuurisündmuse "Euroopa kultuuripealinn" pikaajalise mõju tagamiseks on soovitatav kasutada asjakohast initsiatiivi ning seeläbi loodud struktuure ja võimekust kultuuri kestva arengustrateegia alusena nendes linnades.
- (13) Et võimaldada kolmandatel riikidel osa võtta Euroopa kultuurialgatustest, tuleks uurida "Euroopa kultuurikuu" ⁽¹⁾ või muid samalaadseid initsiatiive.
- (14) Käesolevas otsuses sätestatud nimetamisprotsess vajab rakendamiseks kuue aasta pikkust ajavahemikku; seda kuueaastast ajavahemikku ei saa tagada aastateks 2011 ja 2012, kuna käesolev otsus jõustub 2007. aastal. Seetõttu on nendeks aastateks ette nähtud nimetamise protsess.
- (15) Selguse huvides tuleks otsus nr 1419/1999/EÜ kehtetuks tunnistada ning asendada käesoleva otsusega,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Sisu

Käesolevaga kehtestatakse ühenduse meede "Euroopa kultuuripealinn", et rõhutada Euroopa kultuuride rikkust ja mitmekesisust ja nende ühiseid jooni ning edendada Euroopa elanike suuremat vastastikust mõistmist.

Artikkel 2

Juurdepäas meetmele

- Liikmesriikide ja pärast 31. detsembrist 2006 Euroopa Liiduga ühinevate riikide linnasid võib nimetada Euroopa kultuuripealinnaks üheks aastaks lisas sätestatud järjekorras.
- Nimetada saab ühe linna igast lisas toodud loetelus märgitud liikmesriigist.

Loetelus sätestatud kronoloogilist järjestust võib muuta asjaomaste liikmesriikide vastastikusel kokkuleppel.

⁽¹⁾ Nõukogus 18. mail 1990. aastal kokku tulnud kultuuriministrite koostamise järeldused, mis käsitlevad tulevast sobivust Euroopa kultuuripealinnaks ja erisündmust "Euroopa kultuurikuu" (EÜT C 162, 3.7.1990, lk 1).

Artikkel 3

Taotlused

- Iga taotlus sisaldab Euroopa mõõtmega kultuuriprogrammi, mis põhineb peamiselt kultuurikoostööl vastavalt asutamislepingu artiklis 151 sätestatud eesmärkidele ja meetmetele.
- Sündmuse kultuuriprogramm koostatakse spetsiaalselt asjaomase aasta Euroopa kultuuripealinna jaoks, rõhutades Euroopa lisandväärtust vastavalt artiklis 4 sätestatud kriteeriumidele.
- Programm peab olema kooskõlas vastava liikmesriigi riikliku kultuuristrateegia või -poliitikaga või vajaduse korral iga piirkondliku kultuuristrateegiaga vastavalt liikmesriigi halduskorraldusele, tingimusel et seesuguse strateegia või poliitika eesmärgiks ei ole nende linnade arvu piiramine, mida võidakse esitada Euroopa kultuuripealinnaks käesoleva otsuse kohaselt.
- Programm kestab ühe aasta. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad linnad valida lühema ajavahemiku.
- Samaks aastaks nimetatud linnade programmide vahel tuleb luua seosed.
- Linnad võivad oma programmi lülitada neid ümbritseva piirkonna.

Artikkel 4

Kultuuriprogrammi kriteeriumid

Kultuuriprogramm peab vastama järgmistele kriteeriumidele, mis jagatakse kahte kategooriasse nimetusega "Euroopa mõõde" ja "Linn ja kodanikud":

- "Euroopa mõõde" puhul peab programm:
 - tugevdama koostööd asjaomaste liikmesriikide ja teiste liikmesriikide kultuurialal tegutsete, kunstnike ja linnade vahel mis tahes kultuurivaldkonnas;
 - rõhutama Euroopa kultuurilise mitmekesisuse rikkust;
 - tooma esile Euroopa kultuuride ühised aspektid;

2. "Linna ja kodanike" puhul peab programm:

- a) soodustama linna ja selle ümbruse elanike osalust ning suurendama nende ja ka välismaalt pärit inimeste huvi;
- b) olema jätkusuutlik ning olema linna pikaajalise kultuurilise ja sotsiaalse arengu lahutamatu osa.

Artikkel 5

Taotluste esitamine

1. Taotluste esitamise kutse avaldavad igal aastal asjaomased liikmesriigid hiljemalt kuus aastat enne kõnealuse sündmuse kavandatavat algust.

Igas taotluste esitamise kutses, mis on suunatud kandidaatlinnadele, viidatakse artiklis 4 sätestatud kriteeriumidele ja komisjoni veebilehel kättesaadavale juhendile.

Iga taotluste esitamise kutse puhul on taotluse esitamise tähtaeg hiljemalt kümme kuud pärast kutse avaldamist.

Taotluste esitamise kutse alusel esitatud taotluses tuuakse ära ülevaade programmist, mille kandidaatlinn kavatseb asjaomasel aastal ellu viia.

2. Asjaomased liikmesriigid teavitavad taotlustest komisjoni.

Artikkel 6

Valikukomisjon

1. Iga asjaomase liikmesriigi kohta asutatakse valikukomisjon, et hinnata kandidaatlinnade taotlusi. Iga valikukomisjon soovib nimetada ühe asjaomase liikmesriigi linna.

2. Iga valikukomisjon koosneb 13 liikmest, kellest seitse nimetatakse Euroopa institutsioonide poolt vastavalt lõikele 4. Ülejäänud kuus liiget nimetatakse asjaomase liikmesriigi poolt komisjoniga konsulteerides. Seejärel nimetab asjaomane liikmesriik valikukomisjoni. Valikukomisjon nimetab oma eesistuja Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni ja Regioonide Komitee nimetatud isikute hulgast.

3. Valikukomisjoni liikmed on sõltumatud eksperdid, kellel ei ole huvide konflikti, mis puudutab taotluse esitamise kutsele vastanud linnu, ning kellel on piisavalt kogemusi ja teadmisi kultuurivaldkonnas, linnade kultuuriarengu vallas või kultuuri-sündmuse "Euroopa kultuuripealinn" korraldamisel.

4. Euroopa institutsioonid nimetavad valikukomisjoni liikmed kolmeks aastaks järgmiselt: kaks liiget nimetab Euroopa Parlament, kaks nõukogu, kaks komisjon ja ühe Regioonide Komitee. Erandina nimetab käesoleva otsuse jõusoleku esimesel aastal komisjon kaks eksperti üheks aastaks, Euroopa Parlament kaks eksperti kaheks aastaks, nõukogu kaks eksperti kolmeks aastaks ja Regioonide Komitee ühe eksperdi kolmeks aastaks.

Artikkel 7

Eelvalik

1. Iga asjaomane liikmesriik kutsub eelvalikuks kokku artiklis 6 nimetatud valikukomisjoni hiljemalt viis aastat enne sündmuse kavandatavat algust.

2. Valikukomisjon hindab taotluste esitamise kutsele vastanud linnade taotlusi vastavalt artiklis 4 sätestatud kriteeriumidele.

Ta koostab esialgse nimekirja kandidaatlinnadest, kes pääsevad edasi, ning teeb aruande kandidaatlinnade taotlustest ja esitab soovitusel esialgselt välja valitud kandidaatlinnadele.

3. Valikukomisjon esitab aruande asjaomasele liikmesriigile ja komisjonile. Iga asjaomane liikmesriik kiidab ametlikult heaks valikukomisjoni aruandel põhineva nimekirja.

Artikkel 8

Lõppvalik

1. Esialgselt välja valitud kandidaatlinnad täiendavad oma taotlusi ning edastavad need asjaomasele liikmesriigile, kes saadab taotluse seejärel komisjonile.

2. Iga asjaomane liikmesriik kutsub kokku vastava valikukomisjoni lõppvaliku tegemiseks üheksa kuud pärast eelvaliku koosolekut.

3. Valikukomisjon hindab esialgselt valitud kandidaatlinnade muudetud programme vastavalt käesoleva meetme kriteeriumidele ning valikukomisjoni poolt eelvaliku koosolekul antud soovitudele.

4. Valikukomisjon koostab esialgselt valitud kandidaatlinnade programmide kohta aruande, tehes soovitusel ühe asjaomase liikmesriigi linna nimetamiseks Euroopa kultuuripealinnaks.

Aruandes esitatakse ka soovitusel valitud linnale seoses asjaomase aastal saavutatavate edusammude ja kavandatava korraga, kui nõukogu nimetab selle linna Euroopa kultuuripealinnaks.

Aruanne esitatakse asjaomasele liikmesriigile ja komisjonile. See avaldatakse komisjoni veebilehel.

Artikkel 9

Nimetamine

1. Iga asjaomane liikmesriik seab üles ühe linna Euroopa kultuuripealinnaks ning teavitab sellest Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja Regioonide Komiteed hiljemalt neli aastat enne sündmuse kavandatavat algust.

Teavitamisel tuleb lisada valikukomisjoni aruandel põhineva ülesseadmise õigustus.

Ülesseadmisel võetakse arvesse valikukomisjoni tehtud soovitusi.

2. Euroopa Parlament võib edastada arvamuse komisjonile hiljemalt kolm kuud pärast asjaomaste liikmesriikide ülesseadmiste kättesaamist.

3. Nõukogu nimetab Euroopa Parlamendi arvamuse ja valikukomisjonide aruannetele tuginevate põhjenduste põhjal koostatud komisjoni soovitusel alusel asjaomased linnad ametlikult Euroopa kultuuripealinnadeks selleks aastaks, milleks nad on üles seatud.

Artikkel 10

Kontrolli- ja nõustamiskomisjon

1. Luuakse kontrolli- ja nõustamiskomisjon, kes kontrollib meetme eesmärkide ja kriteeriumide rakendamist ning toetab ja suunab Euroopa kultuuripealinna alates nende nimetamisest kuni kultuurisündmuse "Euroopa kultuuripealinn" alguseni.

2. Vastav komisjon koosneb seitsmest eksperdist, kelle nimetavad Euroopa Parlament, nõukogu, komisjon ja Regioonide Komitee, nagu osutatud artikli 6 lõikes 4. Lisaks võib asjaomane liikmesriik nimetada sellesse komisjoni ühe vaatleja.

3. Asjaomased linnad esitavad komisjonile eduaruanded hiljemalt kolm kuud enne kontrolli- ja nõustamiskomisjoni koosolekuid.

4. Komisjon kutsub kokku kontrolli- ja nõustamiskomisjoni ning asjaomase linna esindajad. Kontrolli- ja nõustamiskomisjon kutsutakse kokku kahel korral, et nõustada ja hinnata sündmuse ettevalmistusi, aitamaks linnadel välja töötada tugeva Euroopa mõõtmega heakvaliteedilist programmi. Esimene koosolek toimub hiljemalt kaks aastat enne sündmuse algust, teine koosolek hiljemalt kaheksa kuud enne sündmuse algust.

5. Pärast iga koosolekut avaldab kontrolli- ja nõustamiskomisjon aruande sündmuse ettevalmistuste käigu ja vajalike edasiste sammude kohta. Aruannetes osutatakse erilist tähelepanu sündmuse Euroopa lisandväärtusele kooskõlas artiklis 4 sätestatud kriteeriumide ja valikukomisjoni ning kontrolli- ja nõustamiskomisjoni aruannetes toodud soovitustega.

6. Aruanded edastatakse komisjonile ning asjaomastele linnadele ja liikmesriikidele. Need avaldatakse ka komisjoni veebilehel.

Artikkel 11

Auhind

Aruande põhjal, mille esitab kontrolli- ja nõustamiskomisjon oma teise koosoleku järel vastavalt artikli 10 lõikele 4, annab komisjon nimetatud linnadele Melina Mercouri nimelise rahalise auhinna, tingimusel et nad täidavad artiklis 4 sätestatud kriteeriume ja on rakendanud valikukomisjoni ning kontrolli- ja nõustamiskomisjoni soovitusi. Auhind antakse välja täies mahus hiljemalt kolm kuud enne vastava aasta algust.

Artikkel 12

Hindamine

Igal aastal tagab komisjon kultuurisündmuse "Euroopa kultuuripealinn" eelneva aasta tulemuste välise ja sõltumatu hindamise vastavalt käesolevas otsuses sätestatud meetme eesmärkidele ja kriteeriumidele.

Komisjon esitab hindamise aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Regioonide Komiteele kultuurisündmusele "Euroopa kultuuripealinn" järgneva aasta lõpuks.

Artikkel 13

Kehtetuks tunnistamine

Käesolevaga tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1419/1999/EÜ. Nimetatud otsust kohaldatakse siiski jätkuvalt nende linnade puhul, mis on nimetatud 2007., 2008. ja 2009. aasta Euroopa kultuuripealinnadeks.

*Artikkel 14***Üleminekusätted**

1. Otsuse nr 1419/1999/EÜ põhjal 2010. aastaks Euroopa kultuuripealinnadeks nimetatud linnade puhul kohaldatakse käesoleva otsuse artiklis 10 sätestatud kontrollimenetlust. Komisjon annab nimetatud linnadele auhinna käesoleva otsuse artikli 11 põhjal.
2. Erandina artiklitest 3 kuni 9 kohaldatakse 2011. ja 2012. aasta Euroopa kultuuripealinnade ülesseadmise suhtes järgmist otsustusmenetlust:
 1. liikmesriikide linnad nimetatakse Euroopa kultuuripealinnaks vastavalt lisas esitatud loetelule;
 2. iga liikmesriik teatab vastavalt lisas sätestatule ühe või mitme linna ülesseadmisest Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja Regioonide Komiteele;
 3. ülesseadmisest teatatakse hiljemalt neli aastat enne kõnealuse sündmuse kavandatavat algust ning sellele võib lisada soovitud asjaomaselt liikmesriigilt;
 4. komisjon moodustab igal aastal valikukomisjoni, kes meetme eesmärgi ja omadusi arvesse võttes esitab ühe või mitme kandidaatlinna ülesseadmise kohta aruande;
 5. valikukomisjon koosneb seitsmest sõltumatust juhtivast isikust, kes on kultuuriala asjatundjad ning kelle hulgast kaks nimetab Euroopa Parlament, kaks nõukogu, kaks komisjon ja ühe Regioonide Komitee;

6. valikukomisjon edastab aruande komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule;
7. Euroopa Parlament võib komisjonile edastada oma arvamuse ühe või mitme kandidaadi ülesseadmise kohta hiljemalt kolm kuud pärast aruande kättesaamist;
8. nõukogu nimetab Euroopa Parlamendi arvamuse ja valikukomisjoni aruande põhjal koostatud komisjoni soovitusel asjaomase linna ametlikult Euroopa kultuuripealinnaks selleks aastaks, milleks ta on üles seatud.
3. Erandina artiklist 4 kohaldatakse otsuse nr 1419/1999/EÜ artiklis 3 ja II lisas sätestatud kriteeriume 2010., 2011. ja 2012. aasta Euroopa kultuuripealinnade puhul, välja arvatud juhul, kui kõnealune linn otsustab võtta oma programmi aluseks käesoleva otsuse artiklis 4 sätestatud kriteeriumid.

*Artikkel 15***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007, välja arvatud artikkel 5, mida kohaldatakse alates 23. novembrist 2006.

Strasbourg, 24. oktoober 2006

Euroopa Parlamendi nimel
president
J. BORRELL FONTELLES

Nõukogu nimel
eesistuja
P. LEHTOMÄKI

LISA

Euroopa kultuuripealinna kandidaatide nimetamise järjekord ⁽¹⁾

2007	Luksemburg	Rumeenia ⁽¹⁾
2008	Ühendkuningriik	
2009	Austria	Leedu
2010	Saksamaa	Ungari
2011	Soome	Eesti
2012	Portugal	Sloveenia
2013	Prantsusmaa	Slovakkia
2014	Rootsi	Läti
2015	Belgia	Tšehhi Vabariik
2016	Hispaania	Poola
2017	Taani	Küpros
2018	Madalmaad	Malta
2019	Itaalia	Bulgaaria ⁽²⁾

⁽¹⁾ Vastavalt otsusele nr 1419/1999/EÜ määrati Rumeenia linn Sibiu Euroopa kultuuripealinnaks 2007. aastaks.

⁽²⁾ Eeldusel, et Bulgaaria liitub ELiga, osaleb ta 2019. aasta kultuurisündmusel "Euroopa kultuuripealinn"

⁽¹⁾ Iirimaa oli õigus esitada Euroopa kultuuripealinn 2005. aastal, Kreekal 2006. aastal.